

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA KAZNOVALNO PRAVO
IN ČLOVEKOVE PRAVICE

Župančičeva ulica 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 52 68
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

SINDIKAT OBČINSKIH REDARJEV SLOVENIJE
g. Matjaž FRANGEŽ, predsednik sindikata
predsednik@sindikat-redarjev.si

Številka: 007-32/2021/33
Datum: 27. 8. 2021

ZADEVA: Neobvezujoče pravno mnenje Ministrstva za pravosodje v zvezi z vodenjem prekrškovnega postopka v primeru prekrškov v zvezi z ustavljanjem in parkiranjem vozil
Zveza: Vaš dopis z dne 19. 8. 2021

Spoštovani,

Ministrstvo za pravosodje je dne 19. 8. 2021 prejelo vaš dopis, v katerem zaprošate za pojasnila v zvezi s pravilnim vodenjem prekrškovnega postopka v zvezi s kršitvami pravil o ustavljanju in parkiranju vozil, in sicer v dveh primerih:

1. ko prekršek zazna občan, ki v naznanitvi prekrška priloži podatke o času in kraju kršitve ter fotografijo nepravilno parkiranega vozila in
2. ko pisni predlog za začetek prekrškovnega postopka vloži predlagatelj, npr. oškodovanec – upravljavec parkirišč.

Z vidika resorne pristojnosti Ministrstva za pravosodje za kaznovalno (kazensko, prekrškovno) pravo – 37. člen Zakona o državni upravi¹ (v nadaljevanju: ZDU-1) v nadaljevanju posredujemo neobvezujoče pravno mnenje glede pravilnega vodenja prekrškovnega postopka v primerih, ko storitev prekrška naznani občan in ko prejme pisni predlog oškodovanca (npr. upravljavca (občinskih) parkirišč), pri čemer pojasnujemo, da ministrstvo ne more podati takšne razlage predpisa iz svoje pristojnosti, ki bi pravno zavezovala druge državne organe ali celo sodišča.

¹ Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21 in 82/21

I. Prekršek naznani občan

V zvezi s primerom, ko prekršek zazna občan, ki v naznanitvi prekrška priloži podatke o času in kraju kršitve ter fotografijo nepravilno parkiranega vozila, pojasnujemo, da prekrškovni **organ v tem primeru nima pravne podlage za uvedbo prekrškovnega postopka**, saj se ta skladno s prvim odstavkom 50. člena Zakona o prekrških² (v nadaljevanju: ZP-1) lahko začne po uradni dolžnosti, ko:

1. opravi prekrškovni organ v okviru svoje pristojnosti v ta namen kakršnokoli dejanje (npr. osebno zazna prekršek),
2. ali z vložitvijo pisnega predloga oškodovanca, državnega tožilca ali državnega organa, nosilca javnih pooblastil ali samoupravne lokalne skupnosti (predlagatelji).

Naznanitev prekrška nepravilnega parkiranja s strani občana mora po oceni Ministrstva za pravosodje prekrškovni organ šteti kot t. i. »glas o prekršku«, ki ga ta lahko ob (takojšnjem) nadzoru zazna sam ter posledično ravno skladno z osmim odstavkom 57. člena ZP-1.

Ravnanje prekrškovnega organa v primeru kot je opisan v dopisu, ko prekrškovni organ na podlagi samoiniciativnega delovanja občana, vodi postopek z izdajo pisnega obvestila ter v primeru neplačila globe izda plačilni nalog lastniku vozila skladno z domnevno odgovornostjo lastnika vozila iz 8. člena Zakona o pravilih cestnega prometa³ (v nadaljevanju: ZPrCP), po oceni Ministrstva za pravosodje **ni zakonito**, saj:

1. mora pristojni prekrškovni organ ob osebni zaznavi prekrška o ustavitvi in parkiranju vozil na primerno mesto **na vozilo pritrđiti** pisno obvestilo iz osmega odstavka 57. člena ZP-1;
2. si občani (posamezniki, navadne fizične osebe) ne smejo »prilastiti« izvajanja funkcije nadzora nad spoštovanjem cestnoprometnih pravil. Drugi odstavek 45. člena ZP-1 namreč določa, da so **prekrškovni organi upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so posebnimi predpisi pooblašćeni za odloćanje o prekrških**. Glede na vse zgoraj navedeno prekrškovni organ (domnevnemu) storilcu prekrška ne bi smel posredovati niti pisnega obvestila iz drugega odstavka 55. člena ZP-1.

Republika Slovenija je demokratićna republika (1. člen Ustave Republike Slovenije;⁴ v nadaljevanju: Ustava), ki temelji na načelu pravne države (2. člen Ustave), zato posamezniki ne smejo (samovoljno) prevzemati nalog, ki so s predpisi pridržane pristojnim nadzornim (prekrškovnim) organom, kar pa bi bilo po mnenju Ministrstva za pravosodje še posebej sporno v primerih izvajanja prisilnih predpisov.

II. Pisni predlog vložiti upravićeni predlagatelj (npr. oškodovanec)

² Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prećišćeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US

³ Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prećišćeno besedilo, 69/17 – popr., 68/16, 54/17, 3/18 – odl. US, 43/19 – ZVoz-1B, 92/20 in 123/21

⁴ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 47, 68, 69/04, 68/06, 47/13, 47/13, 75/16 in 92/21

V primeru, ko se prekrškovni postopek zaradi neplačila npr. (dnevne) parkirnine začne na podlagi pisnega predloga oškodovanca,⁵ mora prekrškovni organ ravnati v skladu z drugim odstavkom 55. člena ZP-1, ki se glasi:

»(2) Prekrškovni organ ob ugotovitvi oziroma obravnavanju prekrška **in še pred izdajo odločbe o prekršku** (56. člen ZP-1) kršitelja obvesti o prekršku in pouči:

- da se lahko izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška, da pa tega ni dolžan storiti niti odgovarjati na vprašanja, če se bo izjavil ali odgovarjal, pa ni dolžan izpovedovati zoper sebe ali svoje bližnje,
- da mora navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku ne bo več mogel uveljavljati.«.

Glede na to, da v tem primeru niso izpolnjeni pogoji za izdajo plačilnega naloga (prvi ali drugi odstavek 57. člena ZP-1), mora prekrškovni organ (če se ne odloči ustaviti postopek o prekršku) izdati **pisno odločbo o prekršku** skladno z osmo alinejo prvega odstavka 56. člena ZP-1 – pisna odločba [o prekršku] se izda v primeru, ko niso izpolnjeni pogoji za izdajo plačilnega naloga.

Ob tem še dodatno pojasnjujemo, da po oceni Ministrstva za pravosodje ne bi bili podani pogoji za uvedbo prekrškovnega postopka na predlog oškodovanca (npr. upravljavca parkirišč), če bi ta vložil pisni predlog zaradi suma storitve prekrška, kjer ta ne bi imel statusa oškodovanca (npr. upravljavec parkirišč vloži pisni predlog za uvedbo postopka o prekršku, ker voznik ni uporabljal varnostnega pasu). V tem primeru bi šlo po oceni Ministrstva za pravosodje za enako situacijo kot je opisana pod rimsko št. I. tega dopisa – parkirniški nadzornik (kot pooblaščen uradna oseba upravljavca parkirišč) bi v takem primeru izvajal nadzorno pristojnost, ki je pridržana nadzornim (prekrškovnim) organom.

V primerih, ko občinsko redarstvo prejme pisni predlog upravičenega predlagatelja, Ministrstvo za pravosodje meni, da bi lahko bilo ustrezno naslednje postopanj:

1. če prekrškovni organ ugotovi, da predlog ni podal upravičeni predlagatelj ali da iz pisnega predloga že samo po sebi izhaja, da dejanje ni prekršek, lahko ravna v skladu s četrtem odstavkom 51. člena ZP-1 in ustavi prekrškovni postopek;
2. če prekrškovni organ meni, da je podan sum storitve prekrška, domnevnemu storilcu posreduje obvestilo o prekršku, da se ta izjavi skladno s 55. členom ZP-1;
3. če prekrškovni organ glede na prejeto izjavo (domnevnega) storilca ali njegov molk o prekršku ne more odločiti, lahko postopek po potrebi dopolni z zbiranjem dodatnih obvestil in dokazov – prekrškovni organ po uradni dolžnosti brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku (prvi odstavek 51. člena ZP-1). Z morebitnimi novimi dejstvi in dokazi mora

⁵ Upravljavec parkirišč se šteje za oškodovanca, ker za parkiranje na posebej označenih mestih ni prejel (dnevne) parkirnine.

prekrškovni organ ponovno seznaniti (domnevnega) storilca prekrška in omogočiti, da se o tem izjavi.

4. sledi odločitev o izdaji **pisne odločbe o prekršku** (56. člen ZP-1) ali o ustavitvi prekrškovnega postopka (četrti odstavek 51. člena ZP-1).

III. Dodatno - pogoji za izdajo plačilnega naloga

Dodatno pojasnujemo, da lahko prekrškovni organ lahko o prekršku odloči s plačilnim nalogom le, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- a) če pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa prekršek osebno zazna, ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav – prvi odstavek 57. člena ZP-1. Plačilni nalog se kršitelju, če je ta navzoč, vroči takoj na kraju prekrška. Ob vročitvi plačilnega naloga se kršitelju hkrati ustno predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar se zaznamuje na plačilnem nalogu.
- b) če pooblaščen uradna oseba prekršek ugotovi na podlagi obvestil in dokazov, zbranih neposredno po kršitvi, na kraju, kjer je bil prekršek storjen – drugi odstavek 57. člena ZP-1. Pred izdajo in vročitvijo takega plačilnega naloga mora kršitelju omogočiti, da se osebno izjavi o prekršku po določbah 55. člena ZP-1, plačilni nalog pa mora vsebovati tudi kratek opis prekrška in kratek povzetek izjave kršitelja o prekršku.

IV. Zaključno

Prekrškovno pravo je v pravnem redu Republike Slovenije (poleg kazenskega prava) del kaznovalnega prava, kar pomeni, da je tudi pri vodenju prekrškovnih postopkov potrebno spoštovati načelo zakonitosti v kazenskem [prekrškovnem] pravu (28. člen Ustave, 2. člen ZP-1), izhajati iz domneve nedolžnosti (27. člen Ustave in 7. člen ZP-1) ter zagotoviti pravna jamstva v kazenskem [prekrškovnem] postopku (29. člen Ustave), kar pomeni, da se mora tudi (domnevnim) storilcem prekrškov zagotavljati pravica do poštenega. Ob tem je potrebno dosledno upoštevati tudi sistemsko ureditev prekrškovnega prava, predvsem ureditev hitrega prekrškovnega postopka (49. do 58. člen ZP-1), čeprav gre za obravnavo t. i. bagatelnih prekrškov v zvezi s parkiranjem in ustavljanjem vozil.

Glede na obravnavano tematiko neobvezujoče pravno mnenje v vednost posredujemo Ministrstvu za javno upravo, ki je resorno pristojno za lokalno samoupravo (34.a člen ZDU-1), Ministrstvu za infrastrukturo, ki je resorno pristojno za cestni promet (38. člen ZDU-1), Ministrstvu za notranje zadeve, ki je resorno pristojno za Zakon o občinskem redarstvu⁶ in policijo (34. člen ZDU-1). Z neobvezujočim pravnim mnenjem Ministrstva za pravosodje pa seznanjamo tudi Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije in Združenje mestnih občin Slovenije, glede na to, da po navedbah Sindikata občinskih redarjev Slovenije delodajalci

⁶ Uradni list RS, št. 139/06 in 9/17

občinskim redarjem odredjajo ravnanja, ki niso v skladu s sistemsko ureditvijo prekrškovnega prava v Republiki Sloveniji.

S spoštovanjem,

mag. Nina KOŽELJ
generalna direktorica

Pripravil:
Igor Kovačič,
podsekretar

po pooblastilu:
Peter PAVLIN, višji sekretar

V vednost:

- Ministrstvo za javno upravo – gp.mju@gov.si
- Ministrstvo za infrastrukturo – gp.mzi@gov.si
- Ministrstvo za notranje zadeve – gp.mnz@gov.si
- Skupnost občin Slovenije – info@skupnostobcin.si
- Združenje občin Slovenije – info@zdruzenjeobcin.si
- Združenje mestnih občin Slovenije – zmos@koper.si